

NATURA 2000 – KATEGORI 1

Winnie H. Brøndum, Anlæg og miljø

Skejby 13. juni 2017

HANS ANDERSEN

Jysk landmand til møde på Borgen: I lukker min bedrift

Revurdering af miljøgodkendelser kan få så store konsekvenser for en landmand fra Aars, at han må dreje nøglen om.

<https://www.tv2nord.dk/artikel/jysk-landmand-till-moede-paa-borgen-i-lukker-min-bedrift>

Onsdag tog Hans Andersen, hans søn Niels Christian Andersen, borgmester i Vesthimmerland kommune, Knud Kristensen, formand i Agri Nord, Carl Chr. Andersen og Carsten Aarup, der er miljø- og virksomhedsrådgiver i Agri Nord så på Christiansborg for at tale deres sag.

Her havde de møder med Erling Bonnesen (V), Thomas Danielsen (V), Lise Bech (DF), Pia Adelsteen (DF) og Mette Abildgaard (K).

Efter mødet håber landbrugsordfører for Dansk Folkeparti, Lise Bech, at det kan lade sig gøre at finde en løsning.

- Jeg håber, at vi kan finde en løsning hvor vi får EU-lovgivning og den nationale lovgivning til at spille sammen, for det er jo ikke kun Hans, der er ramt, der er jo over 300 landmænd der er ramt af det her, siger Lise Bech.

JONNA OG BOE LUNDGAARD THOMSEN

ER DER MON NOGEN, DER REELT HAR OVERBLIK?

Jungle af miljøregler truer Holsted-landbrug

Et kvægbrug ved Holsted i Sydjylland trues nu af myndighedernes krav til ammoniakbelastning

MILJØREGLER Jonna og Boe Lundgaard Thomsen driver ejendommen Nergaard ved Holsted med 300 køer i et moderne produktionsanlæg.

Men nu trues gården af myndighedernes krav til ammoniakbelastning, fordi den ligger lige ved siden af Holsted Å, som er udpeget til såkaldt habit naturområde – det vil sige, at det er sjældent og bevaringsværdigt.

Den lange række af krav og regler kan i værste fald true Jonna og Boe Lundgaard Thomsens landbrug på livet, og derfor havde de forleden, sammen med Kolding Herreds Landbrugsforening, inviteret borgmester i Vejen Kommune, Egon Fræhr (V), og det lokale folketingsmedlem, naturordfører Anni Matthiesen (V), til at besøge deres ejendom.

Dybt berørt

Anni Matthiesen fortæller, at hun er dybt berørt af situationen.

– Det var rigtig dejligt, at Jonna og Boe ville vise Nergaard frem, så Egon Fræhr og jeg kunne få syn for sagen i forhold til de udfordringer, de står med. Der følger et hav af regler og krav til ammoniakbelastning fra husdyrbrug, som er tæt på følsomme naturområder. Det er svært for både den enkelte landmand og landbrugsforening at finde rundt i denne jungle af regler, og det kræver derfor mange ressourcer, timer og penge at holde styr på reglerne, siger naturordføreren.

Gården har ni ansatte. ■

På rundvisning i stalden på Nergaard ved Holsted: Fra venstre MF Anni Matthiesen (V), borgmester Egon Fræhr (V), gårdejer Boe Lundgaard Thomsen og formand for Kolding Herreds Landbrugs Forening Hans Damgaard.

10

HENVISNINGER TIL INITIATIVER I NATURPAKKEN

Miljø- og
fødevareministeren

Agri Nord
Att. Formand Carl Christian Pedersen og
Natur- og miljøsekretær Carsten Aarup

Pr. E-mail: caa@agri-nord.dk

Ministeren
Jan. 2015-2015
Den 22. august 2016

Kære Carl Christian Pedersen og Carsten Aarup

Tak for jeres henvendelse af 8. juli 2016 om naturprojekters mulige begrænsning af fremtidige vækst- og udviklingsmuligheder i landbruget.

Jeg er enig i, at det er uhensigtsmæssigt, hvis en landmands muligheder for at drive sin jord begrænses som følge af naturprojekter.

I forhold til det konkrete levsmålsprojekt ved Bødstrup Kær og Enge, vurderer Styrelsen for Vands- og Naturforvaltning umiddelbart, at ansøgere søgning til levsmålsprojekter, næppe vil påvirke sig til ammoniaklosten natur, der kan medføre restriktioner for landmanden. Dette skyldes, at ansøgere generelt er næringsrige agerbrødre. Forhåbende i området forventes derfor ikke at få en konsekvens, så ammoniaklosten arter generelt kan etableres sig.

Regeringen og aftaleparterne bag Fødevarer- og landbrugspakken samt Naturpakken er meget opmærksomme på ammoniakreglerne og grundlaget herfor, og har fokus på balancen mellem vækst og udvikling og hensynet til natur og miljø. Som I er bekendt med, har vi derfor sat flere initiativer i gang omkring ammoniak.

Det er korrekt forstået, at disse initiativer ikke indgår i den ændring af husdyrloven, der pt. er under udarbejdelse. Det skyldes, at arbejdet med lovændringen allerede var fremskredet, da Naturpakken blev vedtaget. Endvidere anviser initiativerne i Naturpakken ikke direkte ændringsforslag, men sigter derimod på at få etableret et beslutningsgrundlag for fremtidige ændringer. Det er sat i gang og når det foreligger, vil vi tage stilling til de mulige ændringer og hvordan de kan gennemføres i lovgivningen.

Jeg vil endnu en gang udtrykke min forståelse for den bekymring og usikkerhed, som husdyrproducenterne oplever og samtidig understrege vigtigheden af, at der bliver fundet holdbare løsninger for både natur og husdyrbrug i hele landet.

Med venlig hilsen

Ebbe Lunde Lærsm

Ebbe Lunde Lærsm

Miljøministeren - Henvendelse til: Agri Nord
Tlf. 33 24 40 00 - CVR 4274767 - E-mail: henvendelse@miljoministeriet.dk - www.milj.dk

Regeringen og aftaleparterne bag Fødevarer- og landbrugspakken samt Naturpakken er meget opmærksomme på ammoniakreglerne og grundlaget herfor, og har fokus på balancen mellem vækst og udvikling og hensynet til natur og miljø. Som I er bekendt med, har vi derfor sat flere initiativer i gang omkring ammoniak.

Det er korrekt forstået, at disse initiativer ikke indgår i den ændring af husdyrloven, der pt. er under udarbejdelse. Det skyldes, at arbejdet med lovændringen allerede var fremskredet, da Naturpakken blev vedtaget. Endvidere anviser initiativerne i Naturpakken ikke direkte ændringsforslag, men sigter derimod på at få etableret et beslutningsgrundlag for fremtidige ændringer. Det er sat i gang og når det foreligger, vil vi tage stilling til de mulige ændringer og hvordan de kan gennemføres i lovgivningen.

ET BESLUTNINGSGRUNDLAG FOR FREMTIDIGE ÆNDRINGER – DET ER NOK IKKE LIGE I MORGEN!

- Udredningsarbejde til beslutningsgrundlag (igangsat)
- Justeringer af områdeafgrænsning (igangsat)
- Rapport om ammoniakfølsom skov og kortlægning (afsluttet!! Og igangsat)
- Kortlægning af ammoniakfølsom natur (igangsat)
- Revision af § 3 "administrationsvejledning" (igangsat)
- LF/SEGES fokus på direktivnær implementering og de illustrative sager (vedvarende)
- Kommunale handleplaner ultimo juni
- Overvågning og genkortlægning 2017-18
- Opdatering af udpegningsgrundlag 2018
- Basisanalyser 2019

JUSTERING AF OMRÅDEGRÆNSER - BAGGRUND

- Ønske om kvalitetssikring af de eksisterende grænser (småjustering)
- Kritik af omfanget af omdriftsarealer
- Kritik af konflikter ift byudvikling (vækstmuligheder)

Ejede terrestriske arealer indenfor N2000-områder (ha)					
§ 3, NBL	Habitatnatur	Landbrug - ekstensivt	Landbrug- intensivt	Landbrug- uklass.	I alt
67533	109877*	13297	71985	2798	265491*
Hertil kommer byer, veje, sommerhusområder, artslevesteder, klitter, søer, vandløb o.l. samt ikke-matrikulerede arealer (30.000 ha)					
* Kortlagt ca. 120.000 ha terrestrisk habitat natur og udpeget ca. 370.000 ha (staten ejer ca. 100.000 ha)					

FAGLIG PROCES OG POLITISK AFTALE

En **faglig** proces skal:

- give naturfaglig mening ift formålet om naturbevaring og biodiversitet
- honorere EU-krav om dokumentation for ændringer og et vist volumen i udpegningerne (20-60% af national forekomst)

En **politisk** aftale skal:

- følges af aftaleparterne
- honorere aftaleparternes forventning
- kunne realiseres (national accept og EU-accept)

Fokus på arealer, der ikke bidrager til beskyttelse af direktivnatur og på, at evt supplerende arealer ikke giver nye gener for erhverv og byudvikling.

Ændring af områdegrænser skal efterfølgende godkendes af EU-Kommissionen – og helst uden krav om nye reguleringer (anmeldeordning).

TRE TYPER AF JUSTERINGER

1. Kvalitetssikring af de eksisterende grænser, så de bliver i overensstemmelse med det besluttede og svarer til dagens digitale værktøjer.

2. Gennemgang af intensivt drevne jordbrugsarealer og byarealer med henblik på at vurdere, om de bidrager til beskyttelse af direktivarter og – naturtyper.

3. Evt. nye naturarealer, der understøtter direktivformål.

KRITERIER FOR AT UDTAGE/MEDTAGE AREALER

Habitat- og fuglebeskyttelsesområder analyseres som udgangspunkt hver for sig og på baggrund af det gældende udpegningsgrundlag,
alle intensivt drevne arealer og bynære arealer vurderes med henblik på, om de kan udtages af de udpegede områder uden at skade det aktuelle udpegningsgrundlag,
kortlagt naturareal, levesteder og bestande reduceres ikke i det enkelte område,
forventede artslevesteder og oplagte potentialer for genopretning udtages ikke (fx vedvarende græsarealer, levesteder for fugle og visse lavbundsarealer),
forslag til udvidelse af de eksisterende fugle- eller habitatområder eller udpegning af nye områder skal bidrage væsentligt til a) forvaltningen, b) opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller c) vedrøre naturtyper/artslevesteder, hvor DK har udpeget et meget lille areal ift. EU-Kommissionens vejledning
nye arealer skal rumme god natur, dvs ikke arealer med genopretningspotentiale eller ønske om tilskud
forslag til nye områder screenes mht nærhed til eksisterende husdyrbrug.

I muligt omfang tages hensyn til ejerforhold.

EU-KOMMISSIONEN VIL LÆGGE VÆGT PÅ

Arealer ikke udtages grundet misforvaltning, udtagninger begrundes med egentlige fejl og må ikke give "huller" i områderne, der tages hensyn til områdets og udpegningsgrundlagets repræsentativitet, variation, bevaringsstatus og andel af den biogeografiske forekomst og af landets forekomst,

der tages hensyn til områdets antal arter/naturtyper på udpegningsgrundlaget og områdets geografiske placering ift. netværk, migrationsruter mm. Sletning af hele områder kan medføre behov for udpegning af nye områder, udtagning af arealer og tilføjelse af nye arealer sker på basis af solide faglige begrundelser og dokumentation ift. områdets udpegningsgrundlag.

Der er derfor særligt **fokus på randområder** og faglig dokumentation allerede ved udarbejdelse af høringsforslaget.

FORELØBIG TIDSPLAN

<http://svana.dk/natur/natura-2000/natura-2000-omraaderne/justering-af-natura-2000-omraaderne/>

Juni 2016 -	Dialog med alle der vil tale med os
Oktober – januar 2017	SVANA kvalitetssikrer
Februar til marts	Kommuner og statslige lodsejere bidrager (teknisk)
April-juni	MST udarbejder høringsforslag og konsekvensvurderer, før aftaleparter konsulteres
Skt. Hans til efterårsferien	Offentlig høring
Oktober -	Behandling af høringssvar, evt forhandlinger, genhøringer, aftaleparter og EU-proces
Færdige helst medio 2018.	Feltdata suppleres til basisanalyser i 2019, evt udeståender samles op ift EU

PROCES I FORHOLD TIL LODSEJERE

Med forbehold for at aftaleparterne bag Naturpakken godkender processen:

Den offentlige høring:

- Annoncering
- Direkte varsling til lodsejere med jordbrug, der berøres (udover justering ift vej- og kystlinjer o.l.)
- Høringsportal, hvor der kan tegnes direkte på kort
- Behandling af høringssvar, fornyede mindre høringer hvis nye forslag i den første høring
- Samlet forslag til godkendelse i EU-Kommissionen.

De nuværende grænser gælder, indtil processen er afsluttet, og der er enighed om justeringer.

HANS ANDERSENS EJENDOM

NYE SAGSTYPER DUKKER OP

De andre kategori 1 –
arealer:

Overdrev og heder
indenfor Natura 2000-
områder.

Reduktion af
ammoniakfordampning ved
ændring på - 36 %

KATEGORI 2 – KORTLÆGNINGER OG FREDNINGER...

NATURKORTLÆGNING – KATEGORI 3

 Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen

Vand ▾ Natur

Forside / Natur / National naturbeskyttelse / Beskyttede naturtyper § 3 / Kortlægning af ammoniakfølsom natur

NATIONAL NATURBESKYTTELSE

Beskyttede arter >

Beskyttede naturtyper § 3 ▾

- > Beskyttelse af § 3-naturtyper
- > Opdatering af § 3-natur
- > Administration af § 3
- > FAQ om § 3-beskyttet natur
- > Naturoleieordalen

Kortlægning af ammoniakfølsom natur

I 2017-2019 kortlægges udvalgte ammoniakfølsomme naturarealer i Danmark

Med Fødevare- og landbrugspakken blev der indgået politisk aftale om at styrke kortlægningen af ammoniakfølsom natur. Formålet er at understøtte de seneste års positive udvikling i sagsbehandlingstiden for miljøgodkendelser af husdyrbrug. I kortlægningsprojektet vil der blive indsamlet naturdata og disse vil blive stillet til rådighed for kommunerne. Derved kan data anvendes i forbindelse med konkret sagsbehandling af miljøgodkendelser.

SKOVBRUG

Lovgivning >

Privat skovdrift >

Offentligt indkøb af træ >

Projekt: Naturperler ▾

Kortlægning af naturmæssigt særlig værdifuld skov - § 25 skov

Draved Skov. Fotograf: Per Fløng

<http://svana.dk/natur/national-naturbeskyttelse/beskyttede-naturtyper-3/kortlaegning-af-ammoniakfølsom-natur/>

<http://svana.dk/natur/skovbrug/projekt-naturperler/>

KATEGORI 3 – DE SKOVE...

UNIVERSITY OF COPENHAGEN

University of Copenhagen

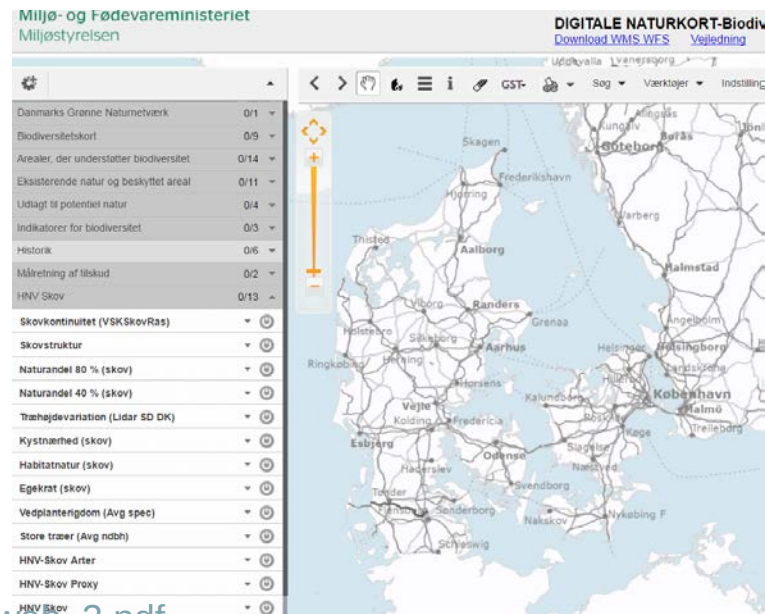
Ammoniæfølsomme skove – kortlægning og vejledning

Gundersen, Per; Johannsen, Vivian Kvist

Publication date:
2016

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Gundersen, P., & Johannsen, V. K. (2016). Ammoniæfølsomme skove – kortlægning og vejledning. Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, Københavns Universitet. (IGN Rapport).

http://static-curis.ku.dk/portal/files/171620128/Nskov_rapport_web_3.pdf

- OG FAGLIGHEDEN?

Du er her: [LandbrugsInfo](#) > [Miljø, klima og natur](#) > [Natur- og arealforvaltning](#) > [§ 3 beskyttet natur](#) > [Depositionstal for kvælstofdepositionen på kon](#)

Planteavlsorientering - 1007

Oprettet: 22-12-2016

Depositionstal for kvælstofdepositionen på kommuneniveau

Her finder du nyttig viden om kvælstofdeposition, tålegrænser og regulering af ammoniakdepositionen fra husdyrbrug.

- ▶ Om tålegrænser
- ▶ Hvilke tålegrænser gælder?
- ▶ Konkret vurdering
- ▶ Ny husdyrregulering
- ▶ Ændring af husdyrloven i forhold til ammoniakfølsom
- ▶ Referencer

I forbindelse med konkrete vurderinger af den mulige påvirkning af viden om den aktuelle kvælstofdeposition (baggrundsbelastning)

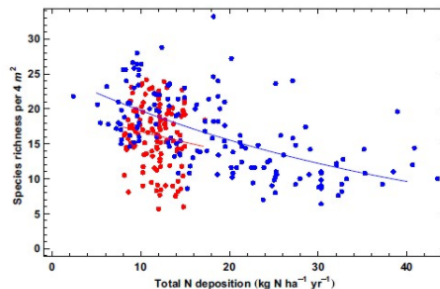
Aarhus Universitet foretager hvert år beregninger af bl.a. kv. afrapporterer denne som en del af overvågningsprogrammet [AUs hjemmeside](#)

Den gennemsnitlige deposition på kommuneniveau kan findes ved at dividere den samlede kvælstofdeposition med antallet af kommuner. Grundet tekniske vanskeligheder mangler der dog tal for nogle kommuner, hvilket betyder, at de gennemsnitlige depositionsdata for kommuneniveau kun er baseret på 10 af de 14 kommuner. I tabel 1 er vist den gennemsnitlige kvælstofdeposition på kommuneniveau for de 10 kommuner, der har data. Den gennemsnitlige kvælstofdeposition på kommuneniveau for de 10 kommuner, der har data, er 1,1 kg N/ha.

Nogle kommuner har bestilt og fået leveret årlige beregning x 5,6 km grids. Beregningerne leveres georefererede i felte ekstrapolering eller højere opløsning, men med det formål i niveau. Tallet er således det samme for alle 1 x 1 km felter i Du kan se, hvordan beregningerne beregnes i rapporten.

Dansk natur og kvælstofbelastning

Flere internationale studier har vist at ammoniak kan påvirke indikatorer for naturligt stand, f.eks. artsdiversitet på sure overdrev. Et dansk studie kan ikke med samme overbevisning vise samme sammenhæng, se Figur 2. Det kan skyldes flere faktorer, som f.eks. at bredden i depositionsintervallet på danske sure overdrev er mindre end i de internationale studier, samt at artsdiversiteten er lavere på danske overdrev, at sure danske overdrev er bredere defineret og har en langt større variation i historisk og aktuelt arealanvendelse end overdrevene i de internationale studier (Damgaard *et al.* 2011).

Figur 2. Sammenhængen mellem artsdiversitet og kvælstofdeposition på sure overdrev i et europæisk studie (blå) og et røde).

§ 25.stk 2-3

Bestemmelserne er ikke præcise nok for så vidt angår at der skal være tale om særlige lokale- eller regionale beskyttelsesinteresser før end der stilles vilkår for merbelastningen af natur. Konsekvensen er at De internationalt anbefalede tålegrænser er baseret på relativt veldefinerede naturtyper, struktur- og funktionsparametre og/eller typiske arter eller biodiversitetsindikatorer samt vidtrækkende politisk fastlagte mål for langtidssikring af biodiversiteten, der kan føre til at tålegrænser ligger uden den aktuelle kvælstofbelastning af området. Der gælder ikke tilsvarende for naturen omfattet af kategori 3, der rummer langt mere bredt definerede naturtyper.

Naturen omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, er omfattet af et forbud mod tilstandsændring. Der er imidlertid ingen faste anvisninger af hvad der udgør en tilstandsændring. Der er tale om et skøn, og ifølge vejledning om naturbeskyttelsesloven § 3 lægges vægt på foranstaltningens karakter og især på den virkning, den har for området - det vil sige om foranstaltningen indebærer ændringer af området og dermed af naturtilstanden'.... og videre 'Ændringer væsentligst er af betydning, når det skal afgøres, om der kan dispenseres. Uanset dette er der dog en række grænser for, hvad der kan kræve dispensation. Foranstaltninger kan være så perifere eller små, at de ikke kræver dispensation. Det antages, at det alene er ændringer, der har en væsentlig indvirkning på naturtilstanden'.

kan ændre naturtilstanden i et område, selv om området. Ifølge vejledning om naturbeskyttelsesloven § 3, skal og kun kan gennemføres med dispensation indgå i delbar og direkte virkning på området, hvorvidt, hvor tæt på det beskyttede område den finder sted, samt om tilgængelige områder generelt."

e videnskabelige metoder, der kan anvendes til præcist at
 lstof på et bestemt areal inden for en kortere tidshorisont.
 årtiers forsinkelse og der sjældent en direkte sammenhæng
 tuelle belastning af et område. Dertil kommer at tælegrænsen er
 erbelastning af et konkret areal i modsætning til andre arealer
 og variation over tid er vanskelig og ikke opgøres på samme

viden uden behørig hensyntagen til det politiske element og på enkelte husdyrbrug, der hverken kan begrundes eller følges op i tilstanden.

ien af at der skal være tale om særlige regionale eller

ÆNDRING AF HUSDYRLOVEN I FORHOLD TIL AMMONIAKFØLSOM NATUR OG SKOV

Ændring af husdyrloven i forhold til ammoniakfølsom natur og skov
Der blev i Aftale om Fødevarer- og landbrugspakke aftalt en indsats om smidigere husdyrgodkendelser, herunder at der skal ske en **kortlægning af ammoniakfølsom natur** med henblik på at understøtte etableringen af et ensartet grundlag for vurdering af udvidelser af husdyrbrug og fremme en hurtigere og mere målrettet sagsbehandling i kommunerne. Der udarbejdes et **nyt beslutningsgrundlag**, der skal angive **mulighederne for at gennemføre en ændring** af reglerne for ammoniakdeposition fra husdyrsbrug i relation til beskyttet natur. I beslutningsgrundlaget angives forskellige handlemuligheder med angivelse af konsekvenserne.

TILPASNING AF NATURA 2000-OMRÅDERNES AFGRÆNSNING

Natura 2000-områderne er nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der indgår dog i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer og byarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter og -naturtyper, men som alligevel er underlagt nogle af de krav, der følger af Natura 2000-udpegningen. Der iværksættes, i dialog med interessenterne og EU-kommissionen, en **gennemgang af afgrænsningen af Natura 2000-områderne med henblik på at** undersøge muligheden for at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og evt. at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, hvor det understøtter direktivmål.

SÆRLIGT BESKYTTET NATUR - NATURBESKYTTELSSESLOVENS § 3

Manglende viden om, hvor der findes såkaldt § 3-beskyttede områder og manglende kendskab til reglerne, kan være en barriere for landmandens motivation og muligheder for at pleje lysåbne naturområder.

Aftaleparterne er derfor enige om, at der er brug for at **styrke informationen til lodsejerne** om § 3-beskyttet natur og de eksisterende muligheder for at lave ny natur, uden at det populært sagt "vokser ind i" en § 3-beskyttelse. **Oplysninger om ændringer** i registreringen af natur på lodsejerens ejendom, skal være let tilgængelige, ligesom det er aftaleparternes hensigt, at **kommunikationen mellem myndigheder og landmænd styrkes**. Aftaleparterne er enige om, at der skal ske en styrket vejledningsindsats, herunder information om mulighederne for at søge støtte til naturpleje mv., der skal bidrage til at være et positivt incitament for landmanden til at pleje naturen.